

Vint Nits de Solidaritat

HISTÒRIA DE DUES DÈCADES
DE COOPERACIÓ / 1997-2017

Vint Nits de Solidaritat

HISTÒRIA DE DUES DÈCADES DE
COOPERACIÓ DES DE MATARÓ AL MÓN

1997-2017

Ajuntament
de Mataró

Consell Municipal de
Solidaritat, Cooperació
i Convivència

20
Nit de la Solidaritat · Celebrem 20 anys ·

ÍNDEX

Presentació	5
Antecedents	6
La creació del Consell	7
Una demanda històrica: el 0,7%	10
La primera Nit de la Solidaritat	13
L'huracà Mitch i Kosovo	16
S'arriba a l'1%	19
Primer Pla Director de Cooperació	23
La crisi econòmica irromp amb força	27
Cooperació i convivència, un sol consell	29
Mataró, ciutat d'acollida	36
20 anys i molts més	38
Annex	43

20 anys de Nit de la Solidaritat
20 anys de projecció al món
20 anys de projectes i accions
20 anys de persones voluntàries
20 anys de difondre la vulneració dels drets humans
20 anys de sensibilització a la ciutat
20 anys de compromís del govern de la ciutat
20 anys de promoció del Comerç Just i la Banca
20 anys de formar part de l'agenda de la ciutat
20 anys de .....

En aquesta publicació no volem fer una valoració del que han estat aquests 20 anys de Nit de Solidaritat, sinó recollir el que han estat aquests 20 anys a través de les opinions de les persones que n'han estat protagonistes.

Podem ressaltar i valorar alguns aspectes en aquest 20 anys pel desenvolupament de les polítiques de cooperació i solidaritat internacional:

- El consens polític
- Les sinergies entre les polítiques públiques en cooperació i solidaritat internacional i el treball de les entitats
- La participació i el compromís de les entitats i dels serveis municipals
- La resposta ciutadana a les grans campanyes humanitàries i projectes
- El suport de la Diputació de Barcelona per als programes d'Educació pel Desenvolupament
- El Fons Català de Cooperació al Desenvolupament com a suport a les entitats i a l'Administració per portar a terme els projectes als diferents països

Cal continuar el camí emprès i adaptar-lo a les noves realitats actuals del món en el marc dels 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Mataró ha estat obert al món, continua estant obert al món i ha de continuar obert al Món.

Consell Municipal de Solidaritat, Cooperació i Convivència

Antecedents

Mataró sempre ha estat una ciutat solidària, tant en moments de bonança, com en moments de dificultats. Solidària amb qui hi viu, però també amb persones anònimes que habiten terres llunyanes; persones que viuen sense les condicions bàsi-

“En aquell moment, poques entitats de la ciutat treballaven a l'àmbit de la cooperació i eren poc visibles”

Consol Prados, consellera delegada de Joventut, Agermanament i Solidaritat 1995-2003.

ques necessàries per mancances estructurals o com a conseqüència d'algun fet puntual, un conflicte violent o un fenomen natural. La celebració de la vintena edició de la Nit de la Solidaritat és la constatació d'aquest ADN, encara que Mataró era solidària molt abans d'aquesta cita.

A mitjans dels noranta algunes entitats de la ciutat ja treballaven en l'àmbit de la cooperació internacional, però de forma unilateral i aïllada. “Aleshores cadascú anava pel seu compte i cada entitat tenia la seva parcel·la de solidaritat. Funcionàvem molt autònomament i només es feien actes conjunts de forma molt puntual”, reconeix Àngel Puig, membre de la Coral Primavera per la Pau. Una forma d'actuar poc eficaç.

“En aquell moment, poques entitats de la ciutat treballaven a l'àmbit de la cooperació i eren poc visibles”, insisteix Consol Prados, consellera delegada de Joventut, Agermanament i Solidaritat (1995-2003).

Vista de Mataró.

Foto: Jordi Gasull.

La creació del Consell

Per tant, calia una eina de treball unitària, i seguint l'experiència d'altres localitats com Granollers (1995) o Terrassa (1995), l'Ajuntament va proposar a les entitats la constitució d'un Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació Internacional. Aquest organisme, segons el seu reglament, aprovat en el Ple Municipal celebrat el 18 d'abril de 1996, tenia tres funcions bàsiques: ser un eix de coordinació entre l'Ajuntament i les entitats i entre les mateixes entitats; ser un espai de reflexió i de debat sobre les línies de treball en matèria de cooperació, i ser l'impulsor de campanyes de sensibilització, iniciatives que ajudin a donar a conèixer realitats i situacions del món i que impulsin la participació.

“Davant una proposta així la gent es va il·lusionar i el dia de la constitució del Consell, el 2 de juliol de 1996, ho vam celebrar”, recorda Consol Prados. “A l'inici tot funcionava molt bé perquè tots els membres que integràvem el consell érem persones molt conscienciades, hi havia diners per repartir i menys representació política”, afirma Sheriff Jarju de l'Associació Jama Kafo i l'única persona que ha estat membre d'aquest organisme durant les seves dues dècades d'història. I complementa Àngel Puig de la Coral Primavera per la Pau: “Ben aviat ens vam adonar de la seva eficàcia com a òrgan unificador, de la seva funcionalitat per donar-nos a conèixer com a ONG en el món de la solidaritat i per generar sinergies entre nosaltres”.

Constitució del Consell de Cooperació i Solidaritat, 2 de juliol de 1996.

Foto: Antoni Canal. Arxiu Municipal de Mataró.
Fons Ajuntament de Mataró.

Del Consell de Municipal de Solidaritat i Cooperació Internacional, tothom que n'ha format part, regidors i regidores i representants d'entitats, en destaca la seva independència, entusiasme, il·lusió i alt grau de compromís. Valors originals que dues dècades

“Del Consell cal destacar la implicació i el compromís de moltes persones que en formen part”

Gabriel Cañete, Grup de Cooperació Internacional de la Fundació Maresme

més tard es mantenen inalterables: “Del Consell cal destacar la implicació i el compromís de les persones que en formen part, partint de petits (o no tan petits) projectes, per contribuir a fer el món una miqueta més just”, segons Gabriel Cañete, membre actual del Consell en representació del Grup de Cooperació Internacional de la Fundació Maresme. I és que, vint any després, el treball en equip continua sent la millor estratègia: “El Consell ens permet

conèixer de molt a prop totes les accions que fan les entitats de la nostra ciutat, fem accions conjuntes, ens inspirem en el que altres organitzen, fem amics i creem llaços entre nosaltres i les nostres entitats, en definitiva ens sentim un equip. Però, a més, ens impliquem en la definició del model de ciutat, en els objectius, en els plans anuals i és el canal per fer arribar la nostra veu”, afirmen des de la Fundació Vicente Ferrer.

El Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació Internacional va arrencar amb força perquè solucionava necessitats estructurals, però, en aquell moment el context internacional també requeria, més que mai, d'actuacions unitàries. De 1992 a 1995, Bòsnia, exrepública iugoslava, vivia una guerra nacional, religiosa i ètnica. A mitjans dels noranta, Europa veia amb impotència com després de la II Guerra Mundial, la massacre i l'extermini tornaven al continent. Consol Prados recorda que “Mataró va demostrar la seva solidaritat amb el poble bosnià durant tot el conflicte” i, concretament, “a la Crida de les Santes de 1995, l'alcalde Manuel Mas, des del balcó de l'Ajuntament, va animar la ciutadania a col·laborar amb el poble de Sarajevo”, ciutat aïllada de 1992 fins a 1996, el setge més llarg de la història moderna. Un pregó que no va deixar indiferent a ningú. “Va ser tot un èxit. Es van omplir set tràilers d'ajut alimentari i es van aconseguir 7 milions de pessetes. I ho vam enviar a la zona via una ONG que treballava amb l'Ajuntament de Barcelona”, afegix Àngel Puig de la Coral Primavera per la Pau.

Coral Primavera per la Pau a la Nit de la Solidaritat de l'any 2003.

Foto: Marga Cruz. Arxiu Municipal de Mataró. Fons Ajuntament de Mataró.

I, com que després de tota guerra, sempre comença el llarg camí de la reconstrucció, el consistori mataroní va considerar necessari consolidar els vincles generats amb el poble bosnià. “Vam pensar que el proper agermanament havia de ser amb una localitat d'allà, un agermanament cooperatiu. I, amb aquesta intenció, vaig viatjar a Sarajevo i a Mostar, una ciutat dividida per la guerra”, explica Consol Prados. L'objectiu era clar: “Volíem reconstruir ponts, però no de pedra, que és més fàcil, sinó de relacions trencades, especialment amb joves”. I es va aconseguir. Aquell mateix any, Mataró celebrava la Setmana Cultural a Mostar, un intercanvi amb joves d'aquesta localitat. Durant alguns dies dotze joves croats i dotze musulmans van viure a la ciutat acollits per famílies mataronines. I, uns mesos més tard, alumnes de l'Aula de Teatre viatjaven a Bòsnia. Relacions d'amistat que algunes famílies han mantingut durant anys.

“De seguida ens vam adonar de l'eficàcia del Consell com a òrgan unificador”

Àngel Puig, Coral Primavera per la Pau

Una demanda històrica: el 0,7%

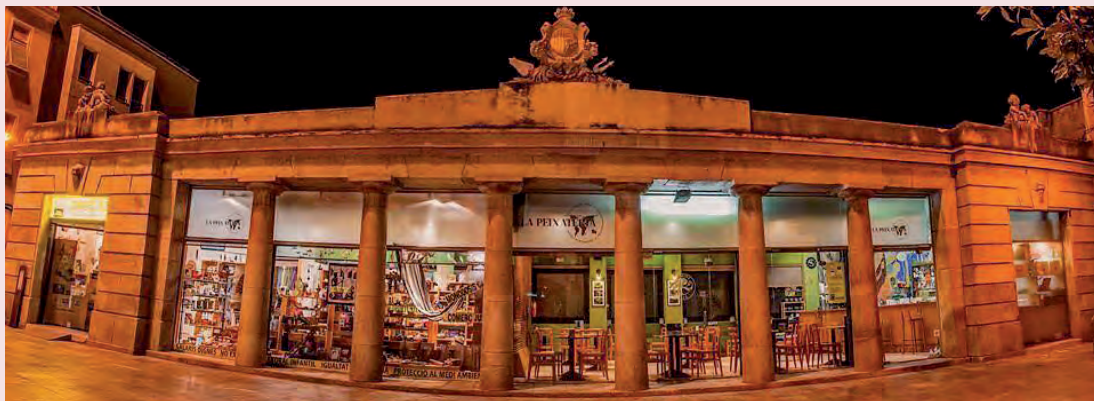
Si la creació del Consell va ser el desencadenant d'aquesta història, uns anys després, va arribar el primer punt de gir: l'obtenció del 0,7%. Impactats per les conseqüències de les guerres de Bòsnia (1992-1995) i Ruanda (1990-1994), dos genocidis que han deixat una profunda petjada en la història del segle XX, aquell any les inversions en ajudes a la cooperació van incrementar arreu, però especialment a Mataró. En aquelles dates, l'alcalde Manuel Mas escrivia: "Aquests conflictes ens han fet reaccionar amb indignació, però hem de tenir molt present que la nostra actitud no s'ha de basar en el paternalisme o en la simple caritat; cobrir l'expedient de la mala consciència és un dels perills d'aquest nou escenari".

Des de l'any 1974, una resolució de l'Organització de les Nacions Unides (ONU) establí que els països desenvolupats havien de dedicar en ajudes als països de l'anomenat Tercer Món el 0,7% del seu Producte Interior Brut (PIB); un percentatge que només alguns països nòrdics aplicaven. El 1994, però, quan les necessitats d'ajudes es van intensificar, aquesta xifra es va convertir en símbol de lluita per a moltes ONG. L'últim trimestre d'aquell any l'avinguda Diagonal de Barcelona oferí una imatge singular: centenars de tendes de campanya plantades als parterres amb pancartes reclamaven solidaritat amb el Tercer Món, generositat i canvis en l'estil de vida.

A la capital del Maresme, com a la resta del país, les entitats també van pressionar al consistori perquè complís la resolució de l'ONU. Mataró es convertí així en una de les primeres ciutats catalanes a invertir el 0,7% (259.307 euros) dels ingressos propis a la cooperació internacional. Una notícia que les entitats van rebre amb gran alegria: "Personalment em va suposar una satisfacció enorme, perquè després d'anys dedicat a la solidaritat, aconseguir aquesta fita va ser molt gran", segons Àngel Puig de la Coral Primavera per la Pau i representant, aleshores, al Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació Internacional. Un augment que va generar la possibilitat d'impulsar nous projectes, però també l'obertura d'una reflexió i un debat sobre les ajudes que s'oferien als països en vies de desenvolupament. "El 0,7% suposava més consciència de la solidaritat amb altres pobles, però sobretot, més responsabilitat a l'hora de gestionar aquests recursos: objectius, rigor, avaluació, retorn dels resultats...", explica Consol Prados, consellera delegada en aquell moment.

CENTRE DE COOPERACIÓ I SOLIDARITAT 'LA PEIXATERIA'

El 26 de setembre del 1997, el Grup Tercer Món-Mataró rebia l'adjudicació d'ús de l'emblemàtic edifici de la Peixateria. Des de feia uns anys, per Nadal, aquesta entitat obria de manera temporal una botiga solidària de comerç just, però havia arribat el moment de consolidar-la. "El concurs públic tenia en compte el lloguer, però sobretot el suport social, ja que aleshores el local ubicat a la plaça de la Peixateria era un espai sense ocupació i cap negoci anterior en aquest espai havia reeixit. Nosaltres vam aportar l'aval de 42 entitats de Mataró i políticament tots els partits hi van estar d'acord", explica Xavier Manté, membre de la Fundació Privada Grup Tercer Món - Mataró. El conveni entre l'entitat i el consistori es va firmar el 23 de desembre 1997, i, des d'aleshores, es renova cada cinc anys (2002, 2007 i 2013).

Centre de Cooperació i de Solidaritat "La Peixateria".

Foto: Fundació Grup Tercer Món Mataró.

Primera Nit de la Solidaritat amb Francesc Casares de convidat, gener de 1998.

Foto: Antoni Canal.
Arxiu Municipal de Mataró.
Fons Ajuntament de Mataró.

Arcadi Oliveres, Manel Mas i Consol Prados, durant la Nit de la Solidaritat de 1999.

Foto: Antoni Canal. Arxiu Municipal de Mataró.
Fons Ajuntament de Mataró.

Alfonso Sancho amb Manel Mas i Consol Prados a la Nit de la Solidaritat de 2000.

Foto: Antoni Canal.
Arxiu Municipal de Mataró. Fons Ajuntament de Mataró.

La primera Nit de la Solidaritat

El 1998 encara no es parlava de la Llei de Transparència - aquesta no va ser aprovada al Parlament de Catalunya fins al 2014-, però ja es considerava un valor. “Calia explicar la finalitat dels recursos públics que l’Ajuntament destinava a la cooperació al desenvolupament -ingressos dels ciutadans i ciutadanes-. Explicar on arribaven, a quins projectes, amb quins objectius... la ciutadania es mereixia saber el retorn de la seva aportació i com aquesta es gestionava”, assegura Consol Prados. A més, “el Consell necessitava una eina per donar-se a conèixer” i, seguint el model de la Nit de l’Esport, “va sorgir la proposta de crear una Nit de la Solidaritat”. Però, la Nit de la Solidaritat, segons apunta M. Dolors Fernàndez, tècnica de Cooperació de l’Ajuntament de Mataró i secretària tècnica del Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació Internacional, també tenia dos objectius més: “Refermar el compromís de l’Ajuntament amb aquests programes i convidar una persona experta que ens ajudi a reflexionar sobre un tema d’actualitat o proposat pel propi Consell”.

La primera Nit de la Solidaritat es va celebrar el 30 de gener de 1998, coincidint amb la jornada del DENIP (Dia Escolar de la No Violència i la Pau) i dins el marc de la celebració del 50 aniversari de la declaració dels Drets Humans. Per aquest motiu el títol de la vetllada va ser “Drets Humans: decepció i esperances” i la conferència va anar a càrrec de Francesc Casares, president de la Comissió Catalana del 50è Aniversari de la Declaració dels Drets Humans. Un acte reflexiu, informatiu i unitari.

“El Consell necessitava una eina per donar-se a conèixer i va sorgir la proposta de crear una Nit de la Solidaritat”

Consol Prados, regidora de Joventut, Agermanament i Solidaritat 1995-2003

“La tria de ponents és un dels elements clau de la Nit de la Solidaritat”

Antoni Martínez, A. Amics de l'Escola Pia Senegal

El format de l'acte, segons fonts del Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació Internacional, és l'única cosa que ha generat debat. “Els primers anys, les diverses entitats que formàvem part del Consell cuinàvem plats típics de les zones on actuàvem, i ens reuníem al final de la Nit. Recordo que eren sopars de gran germanor. De mica en mica, però, l'acte ha anat adquirint un caràcter més formal, i ha anat perdent l'espontaneïtat i la familiaritat inicial”, constata l'Àngel Puig de la Coral Primavera per la Pau. I, precisament perquè les entitats valoren aquesta cita anual de trobada i reflexió entorn de la cooperació, plantegen noves fórmules perquè arribi més a la ciutadania: “És palès que l'assistència ha anat variant. Potser a causa de qui feia la conferència?, potser per la difusió?, potser al mes de juny hi ha massa activitats coincidint amb els actes programats en el marc del Juny Associatiu?”, es pregunta Teresa Feliu de l'Associació Amics de la República Dominicana.

Respecte els ponents, el valor del compromís ha estat el comú denominador d'una llista de vint noms ben diversos que “d'una manera més o menys intensa, ens han ajudat

“La Nit de la Solidaritat és una oportunitat d'escoltar en directe persones de reconeguda trajectòria en el camp de la solidaritat i la cooperació”

Joan Pedrola, Associació VOLS

a entendre millor la complexa i variada realitat del món que ens ha tocat viure”, segons Gabriel Cañete, del Grup de Cooperació Internacional de la Fundació Maresme. Dit d'una altra manera, la Nit de la Solidaritat, per Joan Pedrola de l'Associació VOLS, “s'ha convertit en una oportunitat única d'escoltar en directe persones de reconeguda trajectòria en el camp de la solidaritat i la cooperació”. I una forma de “conèixer de primera mà persones fantàstiques que majoritàriament encapçalen accions valentes, font d'inspiració per a nosaltres, que valoritzen la nostra feina i ens fan sentir que el nostre petit granet de sorra és també important”, asseguren des de la Fundació Vicente Ferrer. Noms com Arcadi Oliveres, Lucía Caram, Federico Mayor Zaragoza, Frei Betto, Mònica Bernabé, Bernard Cassen o Jordi Folgado, entre molts altres, ja formen

part de la memòria de mataronins i mataronines. Ara bé, “Si la tria de qui fa la ponència és un dels elements clau de la Nit de la Solidaritat –algunes persones han estat autèntiques autoritats i esperaves amb ganes poder sentir la seva conferència-, això també suposa un repte per a edicions futures” adverteix Antoni Martínez, de l’Associació d’Amics de l’Escola Pia Senegal.

Malgrat els petits canvis soferts en aquest vint anys, l’esperit inicial de la Nit de la Solidaritat s’ha mantingut inalterable fins a convertir-se avui en un acte de referència a l’agenda d’activitats de la ciutat i al sector de la cooperació. “La Nit de la Solidaritat ens ajuda a situar-nos, a preguntar-nos cap on anem i cap on hauríem d’anar; és un acte de ciutat en el qual tothom hi és i tothom hi vol ser”, opina Núria Camps, gerent del Fons Català de Cooperació entre 1987 i 2015.

“La Nit de la Solidaritat és un acte de ciutat en el qual tothom hi és i tothom hi vol ser”

Núria Camps, gerent del Fons Català de Cooperació 1987-2005

Federico Mayor Zaragoza, Manel Mas i Francesc Melero a la Nit de la Solidaritat de 2004.

Foto: Marga Cruz.
Arxiu Municipal de Mataró.
Fons Ajuntament de Mataró.

L'huracà Mitch i Kosovo

Des de l'inici del Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació Internacional i independentment de la quantitats de diners disponibles, el pressupost destinat a aquesta partida sempre s'ha dividit en: finançament de projectes de cooperació al desenvolupament, inversió en projectes de sensibilització i campanyes d'emergència.

Respecte aquesta darrera línia d'actuació, si la guerra de Bòsnia havia estat un primer repte, el Consell de Cooperació ben aviat va haver de demostrar la seva eficàcia organitzativa. L'octubre de 1998, un huracà de vents sostinguts de 290 KM/h i batejat amb el nom de Mitch, va travessar Amèrica Central deixant un rastre d'11.000 víctimes mortals directes i 8.000 persones desaparegudes. El caos a la zona era de tal magnitud que

l'organisme local va decidir focalitzar tota la solidaritat de Mataró- que novament va ser molta- en donacions econòmiques als comptes bancaris de les ONG que treballaven a la zona.

Recepció d'alcaldes de Bòsnia-Hercegovina a l'Ajuntament de Mataró, març de 1998.

Foto: Antoni Canal
Arxiu Municipal de Mataró.
Fons Ajuntament de Mataró.

Però, a més, mig any més tard, la guerra tornava a Europa. Durant tot el 1999, un nom va estar en ment de totes les entitats locals: Kosovo. Un camió carregat d'ajuda humanitària va sortir de Mataró cap aquesta regió castigada per la neteja ètica de general Milosevic i pels bombardejos de l'OTAN. A la ciutat es va organitzar la campanya "Mataró, música per Kosovo" i el dia de Sant Jordi es va fer un minut de silenci davant de l'Ajuntament i es va llegir un manifest en el qual es demanava la defensa dels drets humans, la persecució dels autors del genocidi i dels crims de guerra i la solució pacífica del conflicte.

EL FONS CATALÀ DE COOPERACIÓ

L'any 1999 l'Ajuntament de Mataró, un dels consistoris de Catalunya més actius al Fons Català de Cooperació, va entrar a formar part de la Junta d'aquest organisme supramunicipal, entitat de la qual és soci des de 1987. Encara que no va ser fins al 2001 quan es va signar el primer conveni de col·laboració entre les dues entitats, document que es renova cada cinc anys. "L'objectiu del Fons és gestionar els recursos dels ajuntaments en matèria de cooperació, fer seguiment i control dels projectes, revisar la part econòmica de les justificacions i posar a disposició dels consistoris les oficines que tenim sobre el terreny per portar un control més exhaustiu i directe dels projectes", explica Albert Pujol, tècnic del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament. En aquest període Mataró ha acollit tres assemblees generals de socis del Fons Català de Cooperació (1991, 2006 i 2013), a més, de la II Trobada de Codesenvolupament a l'Àfrica (2015).

LA DIPUTACIÓ DE BARCELONA

“En els anys 90, just als inicis de la cooperació municipal, les actuacions que es feien volien donar resposta a les demandes ciutadanes immediates, la qual cosa va portar a la realització d'accions puntuals o de caràcter reactiu”, explica Josep Lluís Alay, comissionat de Relacions Internacionals de la Diputació de Barcelona. Però després, la institució, conscient que calia fer actuacions més ordenades, va obrir una línia de suport als ens locals en l'àmbit de la planificació estratègica i Mataró va ser una de les primeres ciutats que van comptar amb aquest suport”. L'any 2002, l'Ajuntament de Mataró va entrar a formar part de la Comissió de Solidaritat de la Diputació de Barcelona i des d'aleshores l'ens local ha participat en

tots els grups de treball i comissions creats en aquest àmbit. Constituïda el 2003, Mataró també va integrar-se a la Xarxa de Pobles i Ciutats pels Drets Humans. I, el juliol del 2008, ambdues institucions, van signar el primer Pla d'educació i sensibilització 2008-2011 pel desenvolupament i des d'aleshores, any rere any, la Diputació ha atorgat suport econòmic i tècnic a Mataró pel desenvolupament de les activitats de sensibilització, a través del Catàleg de Serveis.

S'arriba a l'1%

En aquest període (2002-2006) dos ítems es van mantenir sense canvis: la inversió municipal en solidaritat va continuar creixent; i la ciutadania de Mataró va restar ferma respecte la denuncia de les injustícies que esclataven al món.

L'any 2003, Mataró va destinar per primera vegada l'1% (443.845 euros) dels ingressos municipals propis a cooperació. La qual cosa va suposar un increment de la col·laboració amb el Fons Català de Cooperació – si el 1995 el consistori participava en cinc projectes, el 2002 en van ser 15- i, per part del Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació Internacional va reportar una redefinició de les línies de treball i dels criteris de selecció dels projectes.

A partir d'aleshores es va prioritzar la cooperació amb els pobles de procedència de la immigració local, especialment el Marroc, Senegal i Gàmbia. “Vam pressionar perquè es prioritzessin els projectes de cooperació ubicats en els pobles de la gent que arribava a Mataró, era normal que els diners dels nous contribuents s'invertissin en els seus països d'origen”, assegura Sherif Jarju de l'Associació Jama Kafo.

Una decisió que va tenir com a conseqüència una major exigència de professionalització de les entitats locals creades en funció dels països de procedència, objectiu amb el qual encara es treballa. “La participació d'aquestes al Consell ha estat desigual i complexa per les dinàmiques i model de participació; però creiem que hi han de ser perquè són la veu de molts pobles on es realitzen projectes”, explica M. Dolors Fernández, tècnica de cooperació. I insisteix que en aquest sector “encara falta un treball molt exhaustiu de formació i d'entendre què vol dir la participació”. Una deficiència de la qual també s'alerta des del Fons Català de Cooperació: “Les noves entitats formades per persones de procedència d'altre països no tenen suficient capacitat de gestió i són molt variables en els seus dirigents, element que dificulta assolir els nivells d'exigència que ara es demanen”. Realitat que no neguen les entitats: “A l'Àfrica la gent munta associacions sense la formació suficient. Allà, per exemple, no entenen que una factura és un document important o que els diners d'una subvenció, encara que es gastin correctament, s'han

de justificar. És cert que, en general, falta formació i rigor en la gestió”, confirma Idrissa Djiba, membre de l'Associació Planeta.

Però, a part de l'ajuda als pobles de procedència, també es van potenciar dues línies més de treball: per una banda, la cooperació amb Centre Amèrica i els municipis de la Mediterrània, en aquest cas orientats a donar suport a processos de pau i democràcia, i, per altra, la consolidació en altres països on les entitats desenvolupen projectes de forma permanent.

Respecte l'impacte dels esdeveniments internacionals a la ciutat, en aquest període va tenir lloc el II Fòrum Social Mundial de Porto Alegre (2002), amb trobades prèvies a diverses ciutats del planeta; i el Fòrum Social del Mediterrani (2005), en el qual Mataró va estar convidada a participar. Dos actes en què els conceptes global i local van adquirir una interrelació inseparable.

Però si un crit va fer mobilitzar la ciutadania de Mataró com mai abans s'havia vist en la història de la ciutat va ser el “No a la guerra”. El 6 de febrer del 2003 el ple municipal va aprovar una moció en contra de la invasió a l'Irak; unes setmanes més tard, promoguda per la Plataforma Mataró Aturem la Guerra, 6.000 persones es van manifestar a la plaça de Santa Anna demanant la fi del conflicte – una de les manifestacions locals més multitudinàries que es recorden- i, pocs dies més tard, 3.000 persones van construir una cadena humana que va omplir la Riera de cap a cap. El crit mundial a favor de la pau, però, va ser ignorat pels governants. I el 20 de març de 2003 els Estats Units i els països aliats, entre ells Espanya, va envair l'Irak.

I, pràcticament un any i mig després de l'inici de la Guerra de l'Irak – que no finalitzaria fins al 2011-, una nova desgràcia compungia unànimement el cor del planeta. El 26 de desembre de 2004, a Indonèsia, un gran tsunami escombrava cases i persones – la primera estimació era de 275.000 cadàvers-. En saber-se la notícia, el Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació Internacional va reunir-se d'urgència. Un conclave que va servir per aprovar una aportació d'emergència de 15.000 euros al Fons Català de Cooperació al Desenvolupament; donar a conèixer els comptes corrents oberts per fer donatius; fer una crida de persones voluntàries entre el personal medicosanitari a través de l'Hospital

ALTAVEU, SOLIDARITAT A LES ONES

**Pep Fité, Laura Cera
i Francesc Andrés**

Foto: Mataró Ràdio.

El setembre del 2006, coincidint amb l'inici de les emissions regulars de Mataró Ràdio, va néixer un espai estable de la programació de l'emissora dedicat a la cooperació i la solidaritat: "Altaveu". "Vam considerar que els debats que tenien lloc al Consell s'havien de traslladar a la nova ràdio municipal. Des d'aleshores el programa es fa en nom del Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació Internacional. Té com a objectiu parlar de temes relacionats amb el Consell i donar a conèixer les entitats que en formen part i les seves activitats", explica M. Dolors Fernández, tècnica de cooperació. Els primers anys aquest espai va ser conduït per Antonia de la Fuente i Marta Pedrico, i actualment el presenten Pep Fité i Francesc Andrés.

de Mataró – es van rebre cent sol·licituds-; organitzar una jornada de solidaritat amb qui havia patit danys, que va ser batejada amb el lema “TSUNAMIDARITAT, Mataró amb Àsia”; i preparar una concentració de record a les víctimes davant de l’Ajuntament, durant la qual es van encendre espelmes i es va llegir un manifest.

EL DIA DEL COOPERANT

El 2007 el Ple de l’Ajuntament de Mataró va adherir-se al Dia del Cooperant amb la voluntat de reconèixer el treball d’aquesta figura i de les entitats. A partir d’aquell any, i sempre al voltant d’aquesta data, 8 de setembre, s’organitza una xerrada per explicar, a través de testimonis directes, un projecte que una entitat de la ciutat està fent en algun país en vies de desenvolupament. Han participat en aquesta jornada: Haribala (2008), EPMA (2009), Fundació Escola Pia Senegal (2010), Fundació Grup Tercer Món (2011), Associació Amics del Bisbe Joan Godayol (2012), Amics de la República Dominicana (2013). VOLS (2014), Fundació Planeta (2015) i Associació Planeta (2016).

Primer Pla Director de Cooperació

La inauguració d'un nou mil·lenni va ser l'excusa ideal per fer revisió de prioritats en diferents àmbits i nivells, i la cooperació no en va ser una excepció. Del 14 al 16 de setembre de 2005 es van reunir a Nova York caps d'Estat i de govern de 191 països, amb la intenció de ratificar la denominada "Declaració del Mil·lenni" de les Nacions Unides, un acord de vuit objectius prioritaris de cara a les properes dècades: erradicar la pobresa extrema i la fam, assolir l'educació primària universal, promoure la igualtat de gènere, reduir la mortalitat infantil, millorar la salut materna, combatre la sida, la malària i altres malalties, incentivar el creixement sostenible i desenvolupar una aliança global per al desenvolupament.

Uns objectius que el Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació Internacional va assumir com a propis i que van ser la base per iniciar l'any 2005 els treballs d'elaboració del primer Pla Director de Solidaritat i de Cooperació al Desenvolupament (2006-2013). Amb aquest document es pretenia ordenar la feina que s'estava fent i, al mateix temps, constatar objectius -"treballar per una cooperació amb criteris, valors i rigor"- i marcar les línies estratègiques per als propers anys, que no diferien de les seguides fins al moment - apostar per cooperar amb els pobles de procedència de la immigració, Amèrica Central i el Mediterrani, i consolidar les zones de treball permanent de les entitats de la ciutat-.

En aquest període, primera dècada del segle XXI, també tenen lloc a Mataró diverses commemoracions i actes destacats, que la ciutat acull plaent perquè les institucions, com el Fons Català de Cooperació, la consideren "un referent" en l'àmbit de la solidaritat i la cooperació internacional. Valoració que les entitats també propaguen allà on van: "Sempre he mantingut que Mataró és una de les ciutats més solidàries que existeixen i aquest treball de dues dècades ho demostra", assegura Juan Antonio Ciller, del Col·lectiu de teatre EPMA. I és que Mataró ha demostrat ser pionera en molts aspectes (0,7%, 1%...) i en

EL PROJECTE CAFÈ CIUTAT

“En una fira a Lyon (França), on vam coincidir la tècnica de cooperació de la Diputació de Barcelona i un representant d'Alternativa 3, vam descobrir que a Alemanya es duia a terme amb èxit aquest projecte. Només calia agermanar una localitat catalana amb una ONG productora de cafè, cosa fàcil en el cas de Mataró, tenint en compte la relació de la Fundació Grup Tercer Món amb la cooperativa mexicana Musa”, recorda Xavier Manté, membre de l'entitat. La idea va ser rebuda amb entusiasme i, amb el suport de la Diputació de Barcelona, el novembre del 2008 es presentava el projecte Cafè Ciutat a Mataró, apadrinat pels periodistes Espartac Peran i Asha Miró. D'aquesta manera la capital del Maresme i Terrassa esdevenien ciutats pioneres d'un projecte que, com recorda el comissionat de Relacions Internacionals de la institució supramunicipal, Josep Alay, “té la virtut de vincular la ciutadania dels municipis catalans amb els productors en origen, a través d'un producte alimentari de consum habitual, com és el cafè”. Una via senzilla de i

a l'abast de tothom de col·laboració amb els països del Tercer Món. Actualment, fins a nou localitats més s'han sumat al projecte.

III Trobada dels municipis del projecte Cafè Ciutat a Mataró, febrer 2014.

Foto: Alternativa 3.

VIATGES PER CONÈIXER LA REALITAT

L'augment de les inversions també va exigir una avaluació més crítica dels resultats i una major transparència. L'octubre del 2008 una comitiva de representants municipals va visitar el Perú per veure l'ús de les inversions fetes en matèria de cooperació en aquest país. Entre diversos actes, es va inaugurar una residència d'estudiants a Ollachea. "Gràcies a aquell viatge l'alcalde de Juliaca va regalar-nos un solar, on s'ha construït una residència de noies universitàries i una escola primària", explica Joaquim Montserrat, aleshores president de l'Associació d'Amics del Bisbe Joan Godayol. Posteriorment, membres del consistori també van viatjar a Mèxic, Nicaragua, el Marroc, l'Índia, Senegal i Gàmbia amb la voluntat de conèixer in situ els projectes finançats i les contraparts locals. El darrer viatge, el març del 2017, ha estat als camps de refugiats de Grècia amb una delegació del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament.

Visita delegació de Mataró a l'Índia, novembre de 2015.

Foto: Fundación Vicente Ferrer.

Viatge d'una delegació de Mataró al Perú, octubre de 2008.

Foto: Joaquim Montserrat. Associació d'Amics del Bisbe Joan Godayol.

Roda de premsa de Miriam Makeba abans de rebre el Premi per la Pau 2007 a Mataró.

Foto: Marga Cruz. Arxiu Municipal de Mataró.
Fons Ajuntament de Mataró.

aquest moment afegeix un nou element a la llista: l'Ajuntament, un dels primers consistoris catalans a fer aquest pas, es fa client de la banca ètica amb l'obertura d'un compte a Triodos Bank.

Respecte les commemoracions destaquen: la celebració dels 10 anys de la Nit de la Solidaritat (23 de març de 2007), que se celebra amb la presència de Bernard Cassen, director general de Le Monde Diplomatique, una exposició històrica i l'edició d'un DVD sobre els projectes que desenvolupen les entitats; i, aquell mateix any, amb un acte a Can Palauet i una festa popular a la plaça de Santa Anna, es festeja la primera dècada del Centre de Solidaritat i Cooperació "La Peixateria". I del llistat d'esdeveniments solemnes, dos criden especialment l'atenció: el lliurament del Premi per la Pau, que concedeix l'Associació per a les Nacions Unides a Espanya, i que el gener de 2007 l'activista i cantant sud-africana Miriam Makeba va recollir personalment a Mataró; i la celebració a la ciutat de la XXIII Assemblea Ordinària del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, amb la presència del seu president, del director de l'Agència Catalana de Cooperació i representants de més de seixanta municipis.

La crisi econòmica irromp amb força

L'any 2009, la crisi econòmica va entrar en escena i ho va fer desplegant una gran força dramàtica. El mes de març, el regidor de Participació Ciutadana (2007-2011), Carlos Fernández, va informar al Consell que el govern preparava un pla d'emergència per afrontar la complicada conjuntura socioeconòmica – els Menjadors de Sant Joaquim havien augmentat l'atenció en un 43% i l'atur local ja era del 15% -. A la memòria de la Nit de la Solidaritat d'aquell any, durant la qual es van recollir aliments – Campanya 1 kg-, Carlos Fernández advertia: “Ara és el moment de l'acció de la ciutadania, ara és el moment de ser més proactius. Ara és el moment de demostrar que, malgrat les dificultats, malgrat no ser tan rics com abans (no m'atreveixo a dir que som pobres, perquè seria un insult), Mataró continua sent una ciutat solidària”.

El 21 de desembre d'aquell any les persones membres del Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació Internacional van encaminar-se a una reunió extraordinària convocada pel regidor. Res feia preveure bones noves. I així va ser. En aquella trobada Carlos Fernández va explicar a les entitats que degut a les circumstàncies econòmiques el govern havia decidit rebaixar de l'1 al 0,7% la partida de solidaritat als pressupostos de cara al 2010 (170.000 euros). “Es necessitava un milió d'euros per fer front a l'emergència social interna i tots ens vam veure obligats a rebaixar el pressupost. En aquell Consell extraordinari tothom va comprendre la situació perquè des de la darrera ONG que havia arribat a la ciutat, fins a les més antigues, totes feien activitats a Mataró”. I ho corrobora Sheriff Jarju de l'Associació Jama Kafo: “Vam entendre perfectament aquella retallada pressupostària, ja que el context era complicat, tots els departaments municipals es veien afectats i calia trobar cert equilibri”. “De fet, vam baixar de l'1 al 0,7% el pressupost en cooperació internacional, però

“El 2009 podíem haver aturat les ajudes durant un any, però es va decidir continuar”

Carlos Fernández, regidor de Participació Ciutadana 2007-2011

“Mataró mai ha tancat els ulls davant de possibles desgràcies i sempre ha estat la primera a arremangar-se”

Sheriff Jarju, Associació Jama Kafo

“Mataró mai ha tancat els ulls davant de possibles desgràcies i sempre ha estat la primera a arremangar-se”, elogien des de l'Associació Jama Kafo. Una afirmació que no es pot discutir precisament en aquest moment de la història. Quan el 12 de gener de 2010, a les 16.53 h, el terra d'Haití, un dels països més pobres del món, va tremolar violentament i va deixar 316.000 morts i 350.000 ferits – dades que no es van conèixer fins a un any

davant les dificultats locals, també podríem haver aturat les ajudes durant un any, la qual cosa políticament hagués estat molt fàcil d'explicar, però es va decidir continuar”, puntualitza Fernández. Un percentatge que oscil·laria els següents anys: 0,67% (2010), 0,67% (2011), 0,60% (2012), 0,53% (2013), 0,60%(2014), 0,60%(2015) i 0,63%(2016).

després –Mataró, oblidant els seus propis problemes, va tornar a mobilitzar-se. El Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació Internacional es va reunir el 22 de febrer de forma extraordinària per redactar un manifest, quan diverses entitats de la ciutat, sota el lema “Mataró amb Haití”, ja començaven a organitzar activitats per recaptar fons. “Davant aquella catàstrofe es va organitzar un moviment molt potent i es van celebrar activitats de tot tipus per ajudar els damnificats, tot a iniciativa de les entitats del Consell”, recorda Carlos Fernández. A més, en el Ple Municipal de gener es va aprovar per unanimitat una proposta de resolució per la cancel·lació del deute extern del país caribeny.

Cooperació i convivència, un sol consell

L'entrada d'un nou equip de govern l'any 2011 no va significar un canvi significatiu en matèria de cooperació, perquè si un element havia caracteritzat el treball local en aquest àmbit havia estat el consens. “Mataró, des del començament, ha apostat per la cooperació; i ha apostat per una política de cooperació pròpia, que no s'ha vist afectada pels canvis polítics. Hi ha hagut noves propostes, però el nucli central sempre s'ha mantingut i això vol dir que la cooperació a la capital del Maresme és un tema de consens i no una qüestió partidista”, assegura Albert Pujol des del Fons Català de Cooperació.

Ara bé, degut a les circumstàncies, la crisi continuava fent estralls. Van reajustar-se les prioritats i van impulsar-se dos canvis: va aprovar-se un nou Pla Director de Solidaritat i Cooperació al Desenvolupament (2013-2016), basat en els Objectius del Mil·lenni, i una ampliació del Consell que, a partir d'aleshores, va passar a denominar-se Consell Municipal de Solidaritat, Cooperació i Convivència.

Durant els anys més durs de la crisi, la ciutadania de Mataró sempre va mostrar la seva solidaritat amb les persones més perjudicades, però sense abandonar aquelles altres persones encara més desfavorides. “Vam reduir les aportacions a grans fundacions que no tenien relació amb la ciutat i vam decidir potenciar encara més les ajudes a les entitats locals de cooperació que tenien una bona contrapart i que podien garantir la sostenibilitat dels projectes”, recorda el regidor de Cultura, Participació Ciutadana i Nova ciutadania (2011-2015), Joaquim Fernàndez. “En aquells anys era molt difícil explicar que destinàvem diners a altres països quan aquí també hi havia moltes necessitats. Però si aquí hem patit i patim, en altres països encara hi ha molta gent que viu pitjor, sense serveis mínims garantits”. I, amb la voluntat d'evidenciar la pobresa dels dos mons, la protagonista de la 15a Nit de

“La cooperació a la capital del Maresme és un tema de consens i no una qüestió partidista”

Albert Pujol, tècnic Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

**Lucia Caram, Joan Mora
i Joaquim Fernández en
roda de premsa abans
de la Nit de la Solidaritat,
octubre de 2012.**

Foto: Ajuntament de Mataró.

la Solidaritat (2012) va ser la monja dominica Lucía Caram, figura que molts recorden. “Aquella dona em va entusiasmar per la seva manera de ser, per la seva franquesa, naturalitat, espontaneïtat i per les seves ganes de treballar per als altres de forma transparent i sense manies”.

En el nou Pla Director de Solidaritat i Cooperació al Desenvolupament (2013-2016), aprovat el 18 de novembre del 2013 i basat en els vuit Objectius del Mil·lenni, s’apostava per finalitats específiques i estratègiques amb l’objectiu de millorar l’eficàcia dels projectes, la potenciació de l’educació per al desenvolupament, la realització

d'activitats de sensibilització i la participació a plataformes de treball amb altres municipis. “La nova proposta tenia en compte una col·laboració més focalitzada i la voluntat de donar a conèixer quins eren els objectius de canvi que ens havíem plantejat de cara al nou mil·lenni”, recorda Núria Camps, coordinadora d'aquell segon pla. Una proposta que va comptar amb la implicació dels membres del Consell Municipal de Solidaritat, Cooperació i Convivència i de totes les entitats, claus en el seu redactat.

Però, segurament, la idea més novedosa va ser unir dos consells: per una banda, el Consell Municipal de Solidaritat i Cooperació Internacional i, per l'altra, el Consell Municipal de Convivència amb l'objectiu que les entitats dels dos consells poguessin compartir objectius comuns com és el treball de la pau, la justícia, la solidaritat, la convivència i la cohesió social de manera transversal. “Aquesta decisió va venir donada per l'aprovació el desembre de 2012 d'un nou reglament de participació ciutadana, el qual alertava d'un excés de consells. Internament vam crear dues comissions de treball diferenciades, però en les reunions del nou Consell les entitats s'enriquien les unes amb les altres”, assegura Joaquim Fernàndez, que encara avui es mostra satisfet d'aquella decisió.

M. Dolors Fernàndez, tècnica de Cooperació de l'Ajuntament i secretària tècnica del Consell: “La proposta, en un principi, va ser valorada positivament i es van veure nexes d'unió, però anys després de la seva aplicació encara falta un encaix entre els dos consells. Està bé que uns i altres coneguin les activitats que s'organitzen, però els interessos de les entitats de convivència i de cooperació són diferents. Per aquest motiu es varen crear dues Comissions de treball, la de Solidaritat i la de Convivència per tal de poder abordar temes específics. Això, però, ha suposat més implicació de les entitats”. Una perspectiva que comparteix Teresa Feliu, membre de l'Associació Amics de la República Dominicana: “Les reunions són de vegades molt feixugues i els temes no sempre pertanyen a tots. La fórmula anterior creiem que anava millor”.

**“Si aquí hem patit i patim,
encara hi ha molta gent
que viu pitjor, sense serveis
mínims garantits”**

Joaquim Fernàndez, regidor de
Cultura, Participació Ciutadana i
Nova ciutadania 2011-2015

LA MOSTRA D'ENTITATS

Acte d'inauguració de la primera Mostra d'Entitats del Voluntariat, febrer de 2002.

Foto: Antoni Canal. Arxiu Municipal de Mataró.
Fons Ajuntament de Mataró.

donar més protagonisme a la tasca que porten a terme les entitats i es promou el Juny Associatiu, que cada any se centra en una temàtica diferent i s'organitzen activitats durant tot el mes. En aquest programa del Juny Associatiu s'hi suma la Nit de la Solidaritat i cada dos anys la Mostra d'Entitats. Joan Pedrola de l'Associació VOLS comenta: "Tinc molt bon record de la primera vegada que vaig veure la plaça de Santa Anna plena de gom a gom amb parades d'entitats, la qual cosa em va fer veure el gran nombre d'associacions de voluntariat que hi ha a la ciutat i la varietat de sectors en els quals treballen". La participació del Consell Municipal de Solidaritat, Cooperació i Convivència hi té una participació destacada.

L'any 2001 se celebra l'any Internacional del Voluntariat i membres del Consell Municipal de Solidaritat, Cooperació i Convivència proposen fer una Mostra d'Entitats per donar visibilitat a la tasca que fan les organitzacions. L'Ajuntament, a través del Servei de Participació Ciutadana, dona suport a la iniciativa ja que sempre ha valorat i promogut la tasca de les entitats i és un dels motors bàsics per a la cohesió de la ciutat. Amb aquest objectiu l'any 2002 se celebra la primera Mostra d'Entitats al Parc Central. Les Mostres al Parc Central es repeteixen els anys 2006 i 2008. L'any 2012 es va voler do-

**Estand de la primera
Mostra d'Entitats
de Voluntariat,
febrer de 2002.**

Foto: Antoni Canal.
Arxiu Municipal de Mataró.
Fons Ajuntament de Mataró.

Inauguració de la Mostra d'Entitats del Juny Associatiu 2016.

Foto: Ajuntament de Mataró.

TRES VISITES SOLEMNES

Membres del Consell Municipal de Solidaritat i Adolfo Pérez Esquivel durant la seva visita a Mataró.

Foto: Ajuntament de Mataró.

Seix de Polemologia i la Universitat Internacional de la Pau de Sant Cugat. I, el 28 de novembre de 2013, l'alcalde de Mataró va rebre la senyora Anne Ferrer, presidenta de la Fundació Vicente Ferrer, acompanyada de Jordi Folgado, director de la Fundació, i representants de la Fundació a Mataró per conèixer els projectes que es desenvolupen i la tasca de la Fundació Vicente Ferrer.

Al llarg d'aquests vint anys Mataró ha rebut la visita de grans personalitats vinculades a la cooperació internacional i ha estat escenari d'importants actes. De la darrera dècada cal destacar-ne tres. El 16 de juliol de 2010, la visita del Premi Nobel de la Pau Adolfo Pérez Esquivel, que va pronunciar la conferència "La Pau, un dret de tots els pobles". Però també dos actes importants. L' 11 de març de 2011, a la Sala de Plens de l'Ajuntament de Mataró, es va lliurar el Memorial Joan XXIII per la Pau a Mons. Joan Godayol, bisbe emèrit d'Ayaviri (Perú), que concedeix l'Institut Víctor

Joan Godayol rep a Mataró el
premi Memorial Joan XXIII,
març de 2011.

Foto: Ajuntament de Mataró.

L'alcalde Joan Mora rep
Anne Ferrer, presidenta de
la Fundación Vicente Ferrer,
novembre de 2013.

Foto: Maria Coll.

Mataró, ciutat d'acollida

Vaixell de Proactiva Open Arms, ONG d'ajuda als refugiats.

Foto: Proactiva Open Arms.

combats i la misèria. Refugiats sirians (26%) i molts d'altres (iraquians, afganesos, paquistanesos...) que intentaven creuar precàriament els 9 quilòmetres d'aigua que separen Turquia de Grècia, terra europea i paradís de l'estat del benestar. Un dels majors èxodes de la història recent que encara continua. "Per desgràcia, ara les persones refugiades ja no són una emergència, sinó un tema estructural", explica Isabel Martínez, des de 2015 regidora de Benestar Social, Convivència i Política Social d'Habitatge. "Actualment es treballa en tres línies d'actuació: en primer lloc, ajudes en ruta - ara, però, ja no es tracta de cobrir primeres necessitats, sinó oferir educació, higiene, formació i tractament psicològic-; en segon lloc, acollida de refugiats a les nostres ciutats i, finalment, sensibilització de la ciutadania".

A la memòria d'activitats presentada a la Nit de la Solidaritat de l'any 2013, dos anys després de l'inici del conflicte (gener 2011), Síria va aparèixer per primera vegada en el llistat de països receptors d'ajudes d'emergència. Un punt en un mapa del Pròxim Orient que encara es manté calent. La denominada "crisi dels refugiats", però, no va esclatar fins tres anys més tard, quan a inicis del 2016, 4,8 milions de siris ja havien creuat les fronteres del seu país fugint dels bombardejos, dels

PLATAFORMA LOCAL MED

L'Ajuntament de Mataró, durant els quatre anys que ha durat aquest projecte (2013-2016) també ha tingut una presència molt activa a la Plataforma Local Med-Marroc, un innovador espai d'intercanvi i aprenentatge mutu entre 14 municipis de la demarcació de Barcelona i 10 de la regió Tànger-Tetuan. "Ara la idea és fer una avaluació i estudiar la possibilitat de continuar col·laborant en aquest format de treball en xarxa amb la finalitat d'enfortir les polítiques públiques locals", explica Josep Lluís Alay, comissionat de Relacions Internacionals de la Diputació de Barcelona. Per exemple, el maig de 2013, Mataró va acollir una jornada de treball amb dues delegacions marroquines per tractar el rol de la dona a la governabilitat local i polítiques locals a l'entorn del comerç urbà i la promoció de ciutat.

Mataró té estructurat un circuit d'acollida - va sumar-se a la campanya a favor de les persones refugiades a Catalunya l'octubre de 2015- i, sense cap mena de publicitat, ja ha emparat algunes famílies refugiades a la ciutat. Ara bé, en aquesta tema es depèn de la voluntat d'altres administracions: "Aquí, ho tenim tot preparat per rebre més famílies, però les competències són estatals; per això en aquest moment estem abocant la majoria d'ajudes econòmiques a les rutes de sortida i d'itinerari dels refugiats, perquè allà estan en terra de ningú". De fet, no tots els governs, s'han posicionat davant d'aquesta tragèdia igual com ho ha fet Mataró. El 2015, el consistori va reprovar públicament "l'il·legal i vergonyós acord signat entre la UE i Turquia", el qual comporta l'expulsió massiva i directa de milers de persones que fugen de la guerra. I, un any més tard, Laura Lanuza de Proactiva Open Arms, ONG catalana present a l'illa de Lesbos des dels inicis de la crisi, va ser la protagonista de la Nit de la Solidaritat.

20 anys i molts més

“Mataró és capital en moltes coses i també ho ha de ser en la lluita pels Drets Humans”

Isabel Martínez, regidora de Benestar Social, Convivència i Política Social d'Habitatge

la celebració dels vint anys per posar en valor tot el que s'ha fet fins ara i mirar cap on volem anar. Mataró és capital en moltes coses i també ho ha de ser en la lluita pels Drets Humans, per això, potser hem de fer un pas més en matèria de cooperació”, alerta Isabel Martínez, regidora de Benestar Social, Convivència i Política Social d'Habitatge. Però, sobretot, la voluntat és que els drets humans es converteixin en un eix transversal de la política local. “Qualsevol política que es desenvolupi a Mataró, no solament en l'àmbit de la cooperació, hauria de tenir els disset Objectius de Desenvolupament Sostenible marcats per les Nacions Unides el 2015 com a far orientador. Han de ser el nostre referent”.

“Cada associació vol ser visible amb el seu propi projecte i així no fem res”

Idrissa Djiba, Associació Planeta

cia i Política Social d'Habitatge. Una manca de relleu generacional que, segons fonts del Fons Català de Cooperació, fins i tot podria suposar l'extinció d'algunes ONG històriques de la ciutat: “Es tracta d'entitats que han fet molt bona feina, però ara podrien morir de mort natural. L'avantatge d'aquestes entitats és que les seves contraparts al sud són molt

El món ha canviat molt en aquestes dues dècades, però encara ara 800 milions de persones viuen amb menys de 1,90 dòlars al dia, segons el darrer Informe sobre Pobresa i Prosperitat Compartida, publicat l'octubre del 2016 pel Banc Mundial. Per tant, és evident que encara queda molta feina per fer, però un aniversari sempre és un bon moment per fer balanç i mirar el futur: “Aprofitem

I, en aquesta línia, actualment es treballa en un nou Pla Director de Cooperació que busca assolir tres objectius. En primer lloc, “intentar renovar les entitats, perquè no hem estat capaços que joves de la ciutat, que tenen un potencial increïble, es vinculin amb les entitats”, lamenta Isabel Martínez, regidora de Benestar Social, Convivèn-

Construcció d'un Centre Social i Comunitari a Kabrousse (Senegal).

Foto: Associació d'Amics de l'Escola Pia al Senegal.

actives i proactives i no depenen excessivament de les associacions del nord, si no fos així potser alguns projectes haurien deixat de funcionar". I, abans que aquest pronòstic es compleixi, l'objectiu immediat és

aconseguir "buscar fórmules i encaix entre les dinàmiques actuals de les entitats i les dels joves basada en les xarxes socials", segons M. Dolors Fernández, tècnica de Cooperació .

Aquest primer punt, s'entrellaça amb la dificultat de mantenir en alça i de forma con-

“Caldrà buscar fórmules per encaixar les dinàmiques actuals de les entitats i les dels joves basades en les xarxes socials”

M. Dolors Fernández, tècnica i secretària del Consell Municipal

“Hem rebenat d'èxit, cada dia del calendari és un dia internacional d'alguna cosa”

Joaquim Montserrat, A. Amics del Bisbe Joan Godayol

tècnics municipals (Pla Director, publicació d'actes de les reunions, etc.), el caràcter voluntari encara presideix les entitats, cosa que no hauria de suposar manca de regularitat en l'assistència a les trobades i en l'acompliment dels compromisos adoptats com a entitat en els temes de ciutat”, afirma Joan Pedrola, membre de l'ONG salesiana VOLS.

En segon lloc, el nou pla director, segons explica Isabel Martínez, regidora de Benestar Social, Convivència i Política Social d'Habitatge, també promou “la creació de més sinergies entre les entitats, perquè si treballen juntes es podran realitzar projectes molt més potents - no val la pena fer un petit CAP en un poble remot del Senegal, si tenim capacitat per fer hospital comarcal-”. Una fita que es preveu àrdua. “Des de l'any 1998 hem intentat unir totes les entitats de Mataró que treballen pel Senegal amb la voluntat

“La cooperació a la capital del Maresme és un tema de consens i no una qüestió partidista”

Albert Pujol, tècnic Fons Català de Cooperació al Desenvolupament

tinuada el valor del compromís; repte que les mateixes entitats reconeixen que és difícil d'assumir: “malgrat la progressiva professionalització del sector, sense pressa però també sense pausa, que s'està fent des de la Secretaria del Consell i els

de fer projectes de més emvergadura, però hi ha certes reticències. Cada associació vol ser visible amb el seu propi projecte i així és difícil fer un projecte comú” lamenta Idrissa Djiba, membre de l'Associació Planeta. Per tant, el cooperativisme entre les entitats, esdevé un altre punt a treballar.

I, finalment, el tercer objectiu que es busca en aquest moment, des de les entitats i des de l'administració, “és potenciar la formació en l'àmbit de la governabilitat i la cultura de la pau, perquè els països on s'actua, un cop estabilitzats, tinguin persones capacitades per continuar amb els projectes i estructures d'estat més reforçades”, segons Isabel Martínez, regidora de Benestar Social, Convivència i Política Social d'Habitatge.

Tres objectius concrets i un repte continu al llarg de tots aquests anys: la sensibilitza-

ció. Perquè, malgrat que les entitats locals que treballen per la cooperació internacionals són molt diverses, totes tenen un objectiu comú: construir un món lliure d'injustícies. Un misatge que no sempre és fàcil de fer arribar a la ciutadania. "Avui la cartera ens protegeix el cor i, respecte fa vint-i-cinc anys, ens costa més travessar aquest mur. En general, ara a la gent li costa molt renunciar a petites coses, que invertides al sud, poden tenir gran rendiment", assegura Xavier Manté, del Grup Tercer Món-Mataró.

Per tant, aconseguir noves vies de sensibilització de la ciutadania sobre les desigualtats nord-sud també és un altre repte pendent. "Al començament la Nit era la festa major de la solidaritat a casa nostra, en canvi avui hem rebentat d'èxit, cada dia del calendari és un dia internacional d'alguna cosa", comenta Joaquim Montserrat, de l'Associació d'Amics del Bisbe Joan Godayol. "Que Mataró tingui un alt nombre d'entitats que fem cooperació demostra que és una vila solidària però, al mateix temps, potser també "cansem" la ciutadania", exposa Teresa Feliu des de l'Associació d'Amics de la República Dominicana. En aquest sentit, algunes entitats, com la Fundació Vicente Ferrer, aposten per potenciar la sensibilització dels infants i des de l'àmbit escolar.

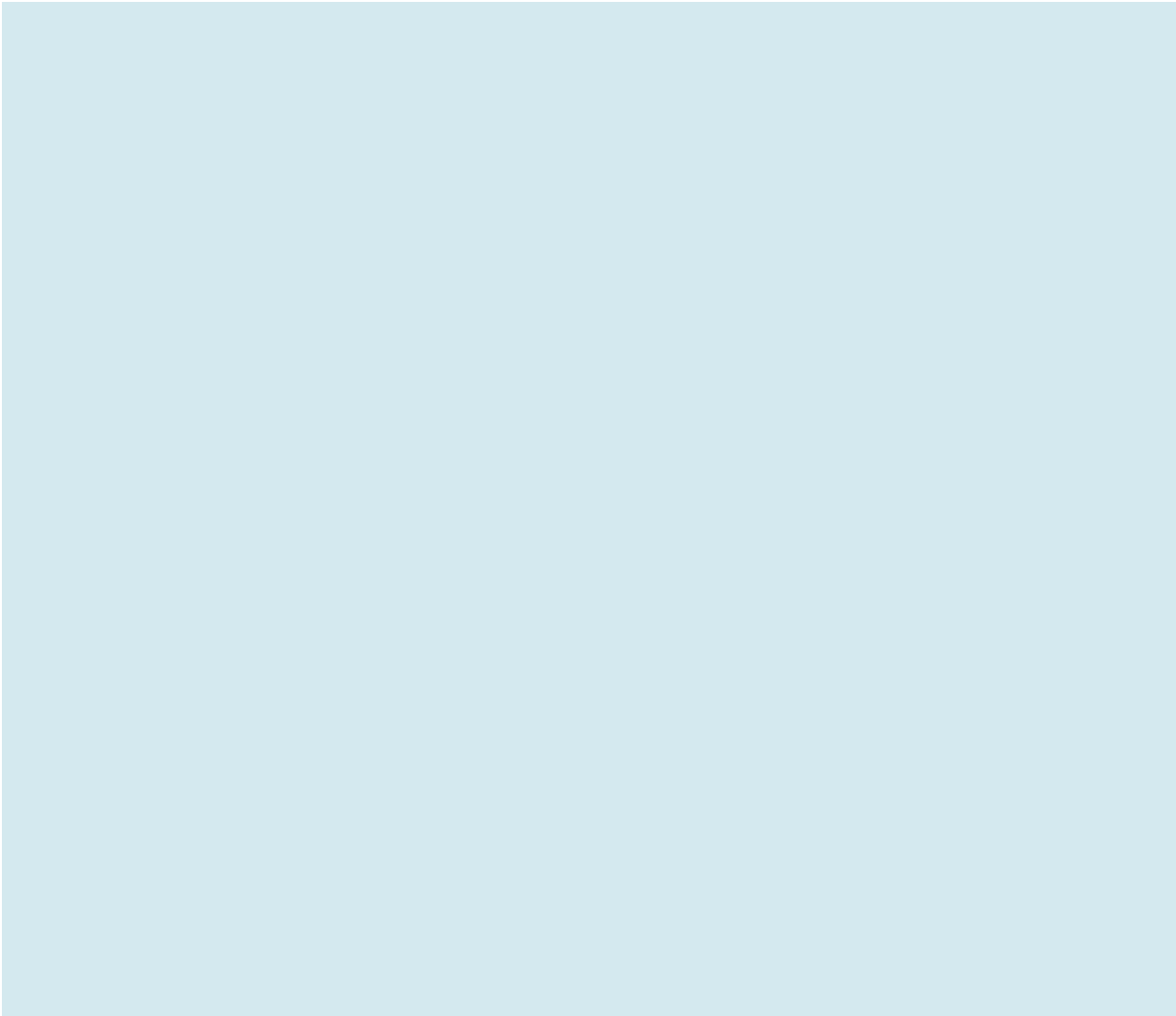
Realment són diversos els reptes que avui cal afrontar i molta la feina que queda per fer, però les entitats mataronines dedicades a la cooperació, durant més de vint anys, han treballat de forma desinteressada, unida, entusiasta i compromesa per les persones més desprotegides del planeta. I gràcies a la seva lluita i al consens polític la inversió local en matèria de cooperació ha ajudat a millorar la vida de milers de persones de més de trenta països. Aquestes pàgines són només un petit balanç de dues dècades de solidaritat, però el camí continua sota el convenciment ferm que un altre món és possible.

"Som moltes les entitats. Potser també cansem la ciutadania?"

Teresa Feliu, A. Amics de la República Dominicana

"Avui la cartera ens protegeix el cor i ens costa més renunciar a petites coses"

Xavier Manté, Fundació Grup Tercer Món-Mataró

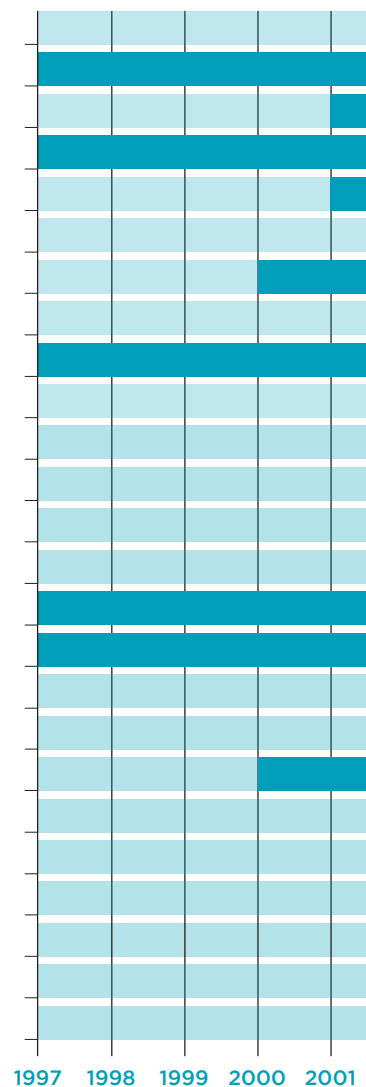

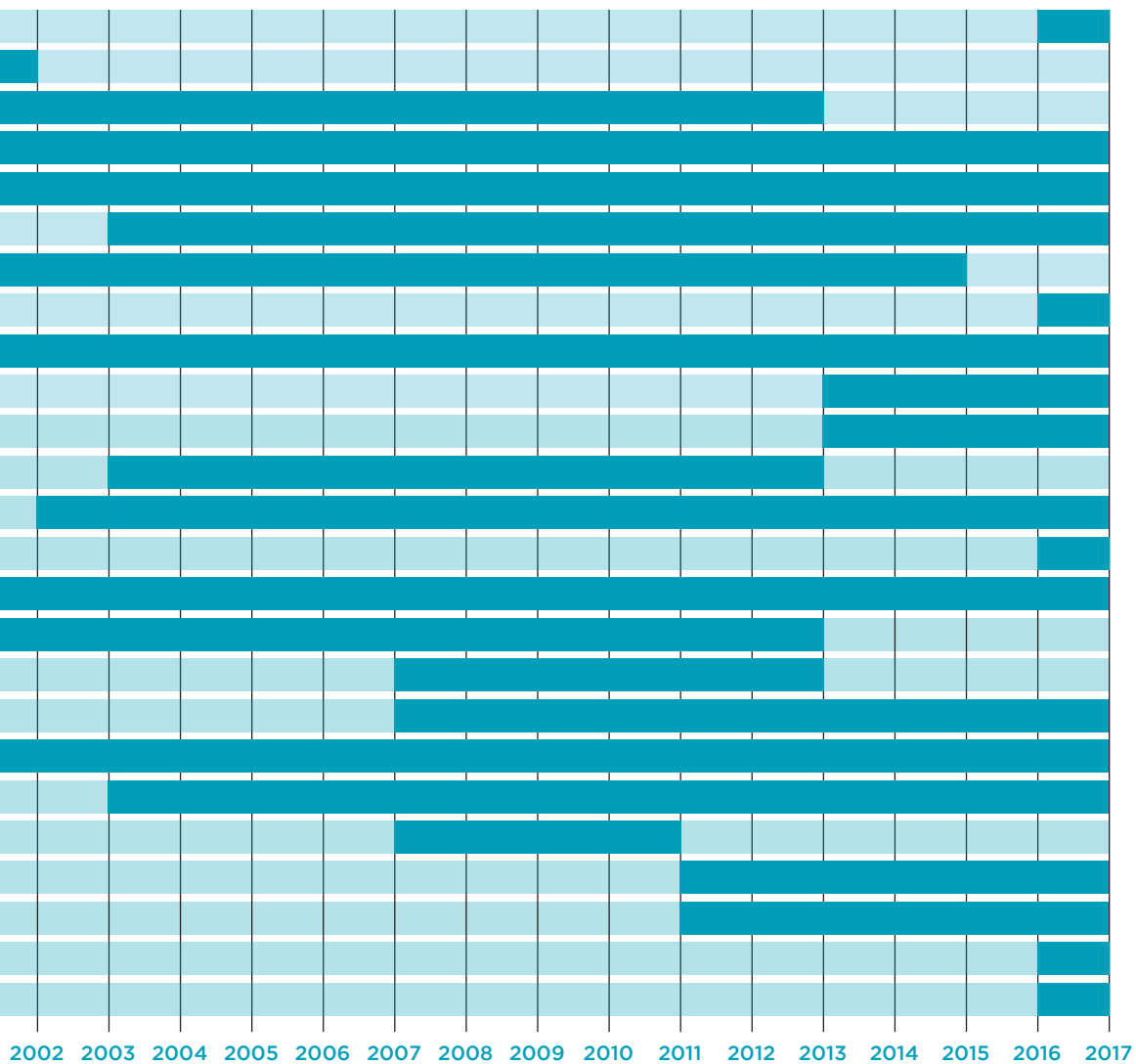
ANNEX

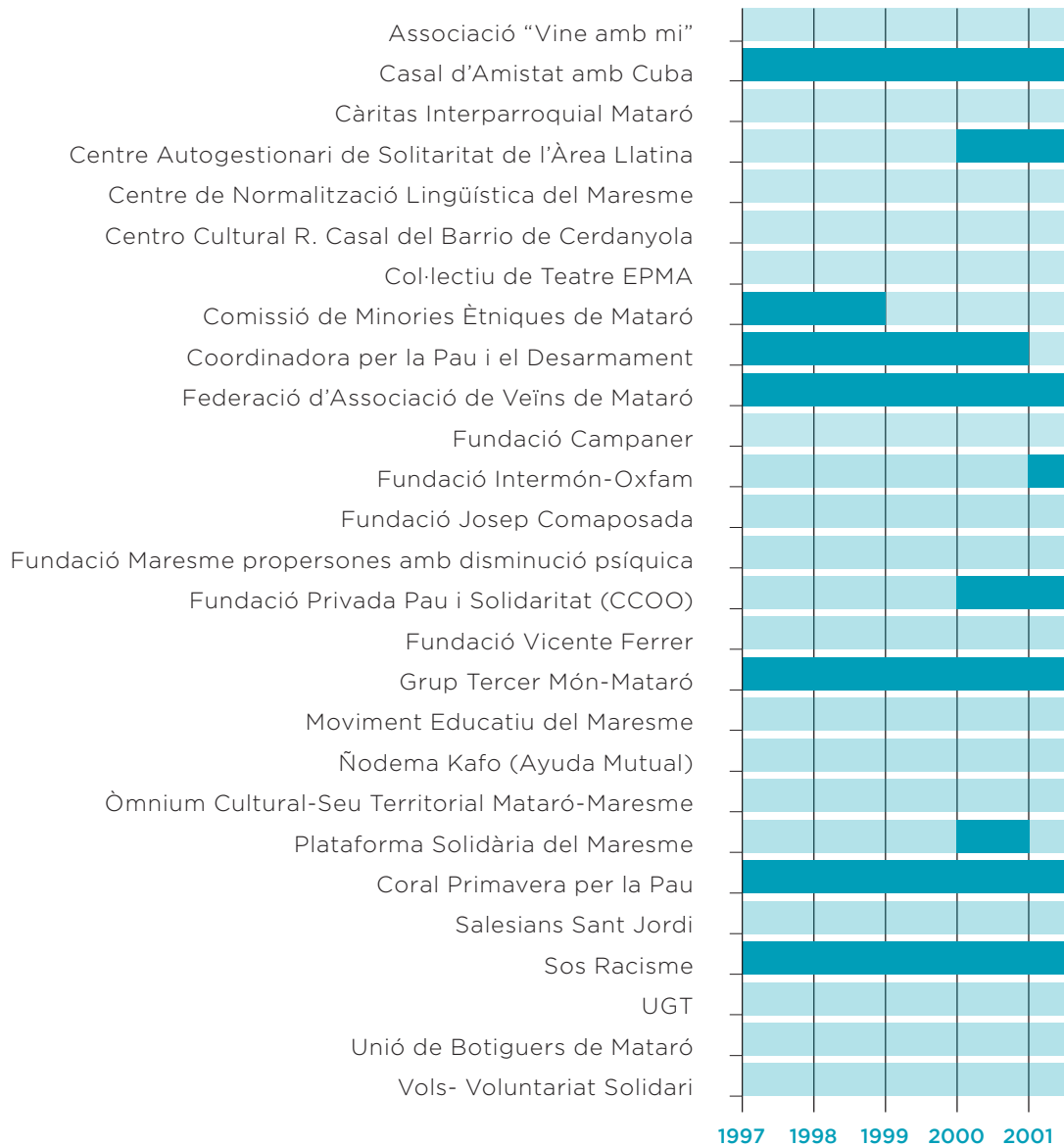
ENTITATS DEL CONSELL DE SOLIDARITAT, COO

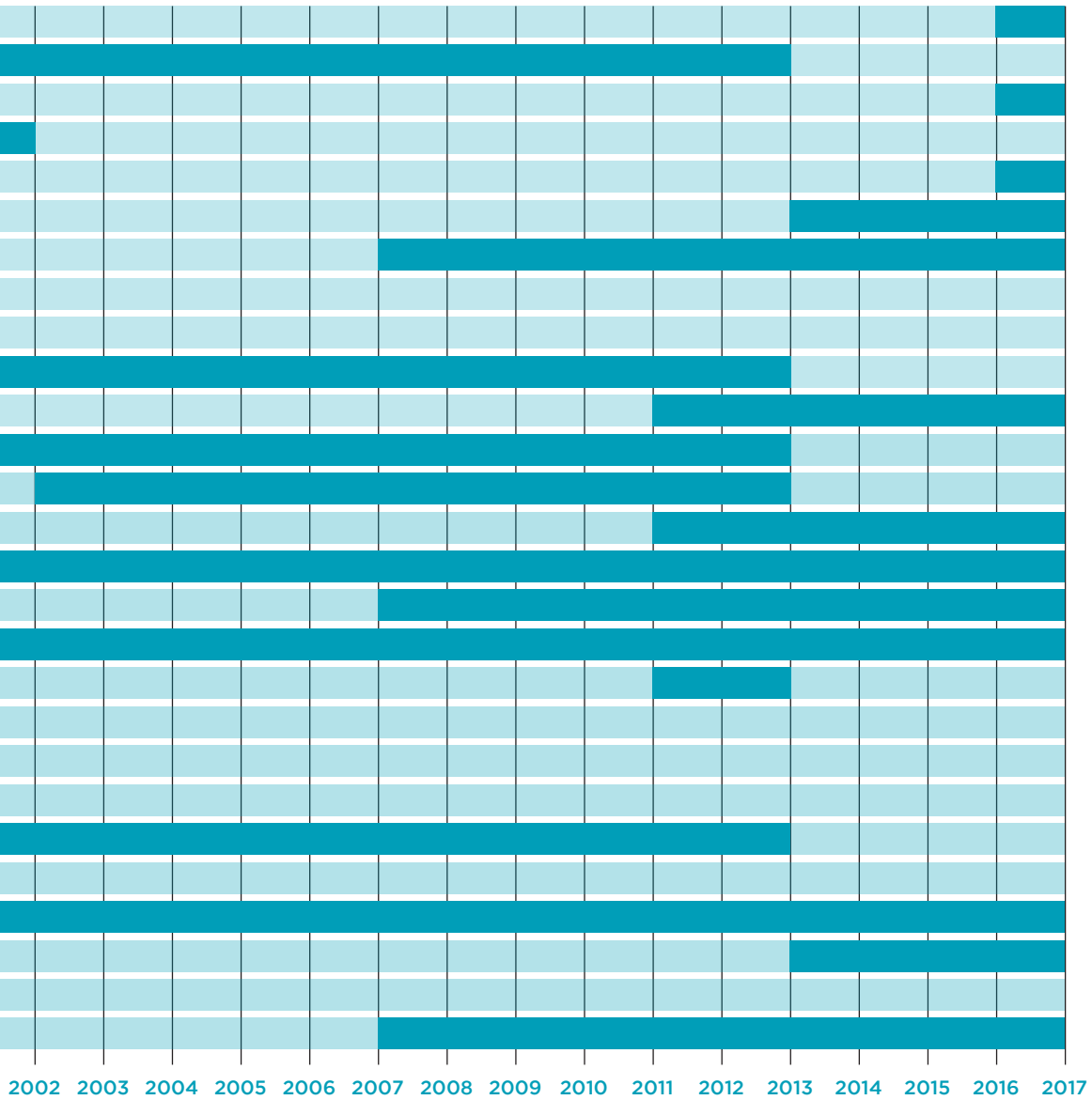
Àfricat, As. per la Interculturalitat i el desenvolup. dels països empobrits
 Assembla de Cooperació per la Pau a Mataró
 Associació Anafa Los Amigos de Ziguinchor
 Associació Amics dels Bisbe Joan Godayol
 Associació Amics de l'Escola Pia Senegal
 Associació Amics de la República Dominicana
 Associació Catalana d'Amics del Poble Saharai
 Asociación Centro Cultural Mezjed Yunus
 Associació Club Jama Kafo
 Associació Cultural Llibre Viu
 Associació Cultural Musulmana Al Ouahda
 Associació Cultural Sabusire
 Associació Haribala
 Associació Jaume Pineda
 Associació Local Creu Roja
 Associació Mà Oberta Cor Obert / Sed Mataró
 Associació Escola per la Pau amb el Sàhara
 Associació Ouidiodial per l'Ajuda Social Mútua
 Associació Planeta
 Associació d'Ajut Social i Cultural al Senegal Sandanga
 Associació Solidària ONG Creamon
 Associació Humanitària Alivia per la dignitat i la vida
 Asociación de Ley Miro y Amigos de Catalunya en Espanya
 Associació de Veïns Pla d'en Boet-El Rengle de Mataró
 Associació de Veïns de Rocafonda-L'Esperança-Ciutat Jardí

PERACIÓ I CONVIVÈNCIA

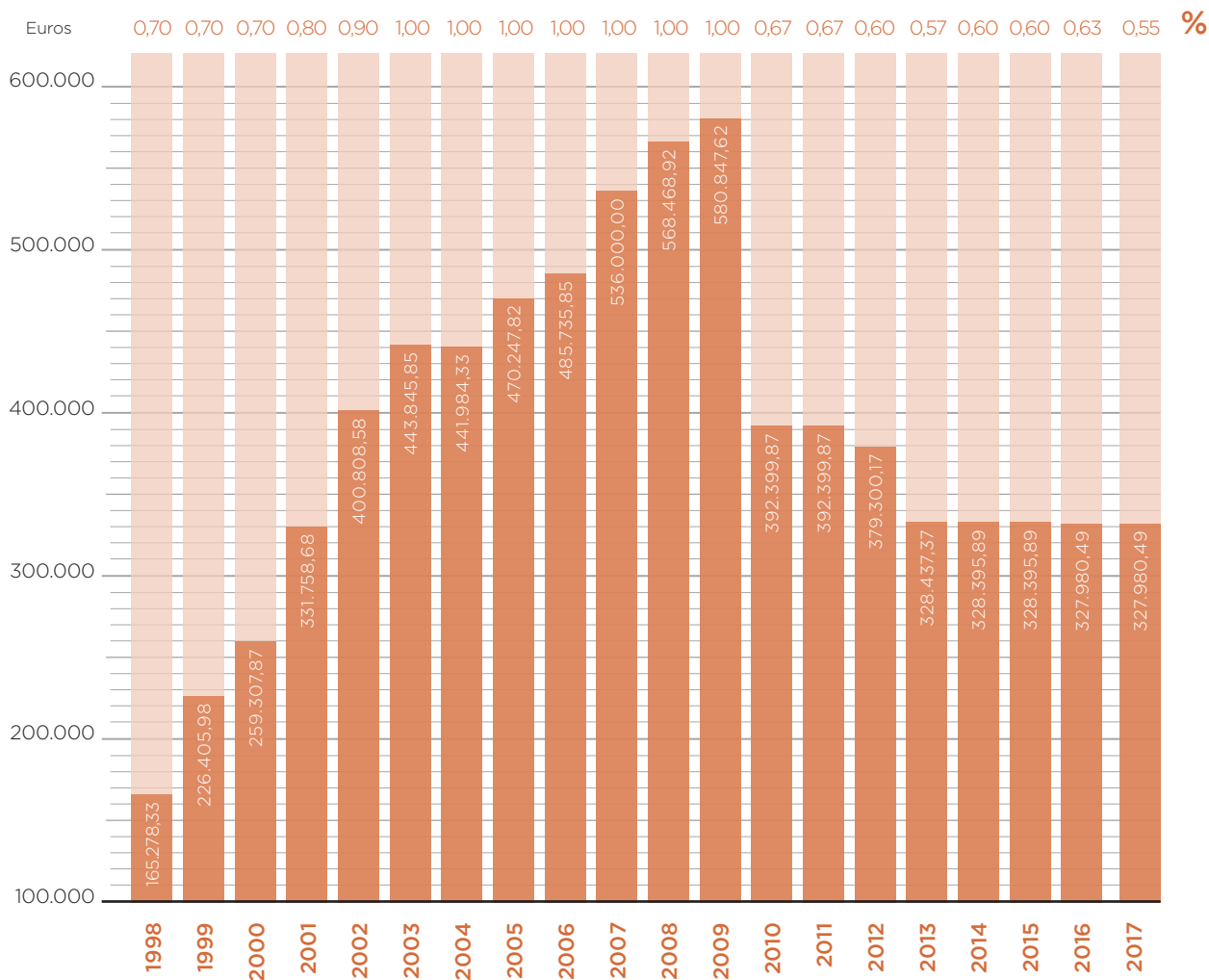

PAÏSOS QUE HAN REBUT AJUDA DE MATARÓ

PRESSUPOST I PERCENTATGE DESTINAT A COOPERACIÓ

DISTRIBUCIÓ DELS DINERS INVERTITS EN COOPERACIÓ

ANY	% Projectes	% Emergència	% Sensibilització
2017	73,67	12,45	13,88
2016	86,02	3,16	10,81
2015	80,30	8,90	10,80
2014	83,51	4,28	12,21
2013	81,42	6,94	11,64
2012	80,67	3,97	15,36
2011	82,73	4,77	12,50
2010	82,92	3,45	13,62
2009	85,04	3,70	11,26
2008	82,84	4,61	12,55
2007	87,87	3,78	8,35
2006	85,67	2,38	11,96
2005	79,51	9,20	11,29
2004	80,69	8,15	11,16
2003	88,49	1,35	10,16
2002	88,53	2,26	9,21
2001	86,27	7,32	6,41
2000	80,36	10,43	9,21
1999	89,65	0,00	10,35
1998	79,37	6,56	14,07

PROTAGONISTES DE LA NIT DE LA SOLIDARITAT

2017 / “Els Drets Humans en l’era postmoderna: la pau a Israel-Palestina” a càrrec del Sr. **Meir Margalit**, activista dels Drets Humans i director acadèmic de l’Institut Universitari Ono.

2016 / “Som socorristes i estem salvant vides”, a càrrec la Sra. **Laura Lanuza** de Proactiva Open Arms.

2015 / “L’Afganistan més enllà dels talibans”, a càrrec de la Sra. **Mònica Bernabé**, periodista i corresponal a l’Afganistan durant 7 anys.

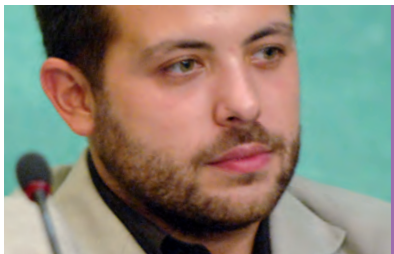

2014 / “La cooperació internacional dintre de la política exterior d’un estat”, a càrrec del Sr. **Francesc Mateu i Hosta**, director d’Oxfam Intermón a Catalunya.

2013 / “Integració de la comunicació al desenvolupament”, a càrrec de la Sra. **Rita Marzoa**, periodista i directora del programa “Solidaris” de Catalunya Ràdio.

2012 / “Solidaritat en temps de crisi”, a càrrec de sor **Lucía Caram**, monja dominica i premi Memorial Joan XXIII per la Pau 2009.

2011 / “El món àrab en ebullició: construir un nou futur a l'altra riba de la Mediterrània”, a càrrec del Sr. **Eduard Soler i Lecha**, investigador principal de l'àrea Mediterrània i d'Orient Mitjà del CIDOB.

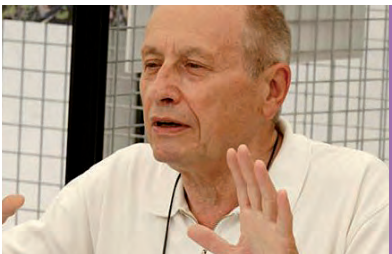
2010 / “El model de desenvolupament integral de la Fundación Vicente Ferrer del Tercer Món”, a càrrec del Sr. **Jordi Folgado Ferrer**, director general de la Fundación Vicente Ferrer.

2009 / “Com afectarà la crisi als països del Tercer Món”, a càrrec del Sr. **Chico Whitaker**, membre del Comitè d'Organització del Fòrum Social Mundial.

2008 / “Restabliment de la pau després del conflicte”, a càrrec del Sr. **Jovan Divjak**, director executiu de la Fundació reconstruim Bòsnia amb l'Educació.

2007 / “Els moviments socials, l'impuls a les organitzacions internacionals”, a càrrec del Sr. **Bernard Cassen**, periodista i director general de “Le Monde Diplomatique”.

2006 / “El Mediterrani: zona de complementarietats o de fractures”, a càrrec del Sr. **Sami Naïr**, filòsof, sociòleg i professor de Ciències Polítiques de la Universitat de Paris VIII.

2005 / “El compromís dels governs en l’erradicació de la pobresa”, a càrrec del Sr. **Frei Betto**, escriptor, teòleg i coordinador del programa Fam Zero del Govern del Brasil els anys 2003-2004.

2004 / “La construcció de la Pau”, a càrrec del Sr. **Federico Mayor Zaragoza**, president de la Fundació Cultura de Paz.

2003 / “Pau i conflictes en la Mediterrània”, a càrrec del Sr. **Rafael Grasa**, professor de Relacions Internacionals de la Universitat Autònoma de Barcelona.

2002 / “Europa i la Mediterrània: un futur compartit”, a càrrec del Sr. **Andreu Claret**, periodista i director de l’Institut Català de la Mediterrània.

2001 / “La pau, imprescindible per el desenvolupament”, a càrrec de la Sra. **Gabriela Serra**, presidenta de la Federació Catalana d'ONG pel Desenvolupament.

2000 / “Les desigualtats Nord-Sud: Quin paper tenen les ONGD”, a càrrec del Sr. **Alfonso Sancho**, president de la Coordinadora d'ONGD d'Espanya i secretari de Medicus Mundi Catalunya.

1999 / “El dret al desenvolupament, un dret dels pobles”, a càrrec del Sr. **Arcadi Oliveres**, vice-president de Justícia i Pau.

1998 / “Drets Humans: decepció i esperances”, a càrrec del Sr. **Francesc Casares**, president de la Comissió Catalana del 50è Aniversari de la Declaració dels Drets Humans.

ADHESIONS I ACORDS

1987: El Ple acorda ser soci del Fons Català de Cooperació al Desenvolupament i des de l'any 1999 forma part de la Junta Executiva

---

1994: Acord perquè Mataró sigui soci protector de l'Associació de les Nacions Unides.

1996: Adhesió a la Carta d'Alborg, Carta de les Ciutats Europees cap a la Sostenibilitat.

1998: Mataró elabora l'Agenda 21 de la ciutat.

1999: Adhesió al Compromís de Barcelona. Compromís de les ciutats pels Drets Humans.

1999: Adhesió a la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat.

2005: Adhesió a la Xarxa de Pobles i Ciutat pels Drets Humans.

2005: Adhesió a la declaració dels Governos Locals pels Objectius del Mil·lenni de les Nacions Unides.

2005: Adhesió a la Xarxa d'Alcaldes per la Pau.

2006: Aprovació del primer Pla Director de Solidaritat i Cooperació al Desenvolupament (2006-2012)

2006: Des d'aquest any es rep finançament de la Diputació de Barcelona pels programes d'Educació pel Desenvolupament.

2006: Adhesió a la Xarxa per la compra Pública i Ètica.

2007: Adhesió al Dia del Cooperant.

2013: Adhesió del Consell Municipal de Solidaritat, Cooperació i Convivència a l'Acord Nacional d'Acció Exterior.

2013: Aprovació del segon Pla Director de Solidaritat i Cooperació al Desenvolupament (2013-2016)

Edita

AJUNTAMENT DE MATARÓ
Consell Municipal de Solidaritat,
Cooperació i Convivència
Febrer de 2018

Redacció

Maria Coll

Disseny gràfic

Jordi Gasull Subiñà

Correcció lingüística

Centre de Normalització Lingüística, Maresme-Mataró

Impressió

Ce.Ge

© de l'edició: Ajuntament de Mataró

© dels textos: els seus autors

© de les fotografies: els seus autors

DL: B 4817-2018

Nit de la Solidaritat · Celebrem 20 anys ·

20

Ajuntament
de Mataró

Consell Municipal de
Solidaritat, Cooperació
i Convivència

Amb el suport de:

Diputació
Barcelona